

Pravilnik o tehničkim zahtevima u pogledu kvaliteta koje moraju da ispunjavaju poljoprivredni proizvodi koji se skladište u javnom skladištu

(“Sl. glasnik RS”, br. 37/2010 i 10/2014)

SADRŽAJ

- I Uvodna odredba
- II Standardni kvalitet zrnastih kultura
- III Kvalitet zrnastih kultura koje se skladište u javnom skladištu
 1. Kvalitet pšenice
 2. Durum pšenica
 3. Kvalitet ječma
 4. Kvalitet kukuruza
 5. Kvalitet soje, suncokreta i uljane repice
- IV Očuvanje kvaliteta zrnastih kultura koje se skladište u javnom skladištu
- V Završna odredba

I UVODNA ODREDBA

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se tehnički zahtevi u pogledu kvaliteta koje moraju da ispunjavaju poljoprivredni proizvodi koji se skladište u javnom skladištu.

Poljoprivredni proizvodi iz stava 1. ovog člana jesu: pšenica, durum pšenica, pivski ječam, stočni ječam, kukuruz, soja, suncokret i uljana repica (u daljem tekstu: zrnaste kulture).

Pod tehničkim zahtevima koje moraju da ispunjavaju zrnaste kulture, u smislu ovog pravilnika, smatraju se zahtevi u pogledu kvaliteta koje moraju da ispunjavaju te kulture (u daljem tekstu: kvalitet zrnastih kultura).

II STANDARDNI KVALITET ZRNASTIH KULTURA

Utvrđivanje standardnog kvaliteta zrnastih kultura

Član 2

Standardni kvalitet zrnastih kultura utvrđuje se na osnovu procenta vlage i sadržaja lako odvojivih primesa, u skladu sa ovim pravilnikom.

Procenat vlage

Član 3

Procenat vlage, u smislu ovog pravilnika, jeste vrednost dobijena merenjem na etaloniranom uređaju za određivanje sadržaja vlage u zrnastoj kulturi.

Sadržaj lako odvojivih primesa

Član 4

Sadržaj lako odvojivih primesa, u smislu ovog pravilnika, utvrđen je sadržajem nečistoća u zrnoj masi, i to:

1) prašine (organska i neorganska) koja se izdvaja rešetanjem uzorka na situ sa uzdužnim otvorima širine 1mm u trajanju 30 sek;

2) šturih i lomljenih zrna koja se izdvajaju prosejavanjem uzorka u trajanju od 30 sek na situ:

(1) za pšenicu, durum pšenicu, pivski ječam i stočni ječam, sa uzdužnim otvorima širine 2 mm u pravcu otvora,

(2) za kukuruz sa kružnim otvorima prečnika 4,5 mm,

(3) za soju, sa kružnim otvorima prečnika 3 mm,

(4) za uljanu repicu sa kružnim otvorima prečnika 1 mm;

3) stranih žita koja se ručno izdvajaju na osnovu vizuelno uočenih zrna drugih zrnastih kultura iz uzorka;

4) korovskog semena koje se ručno izdvaja na osnovu vizuelno uočenih zrna semena korova iz uzorka;

5) pleve, ljuske i drugih primesa poreklom od neadekvatno odvojenog zrna od ostalih delova biljke koje se ručno izdvajaju na osnovu vizuelno uočenih delova iz uzorka;

6) mehaničkih primesa kao što su kamen, kanap, metalni predmeti i slično koji se ručno izdvajaju na osnovu vizuelno uočenih nečistoće iz uzorka.

Određivanje procenta lako odvojivih primesa vrši se na reprezentativnom uzorku količine 100 g za sve zrnaste kulture, osim za kukuruz pri čemu se koristi reprezentativni uzorak količine 200 g.

Standardni kvalitet

Član 5

Standardni kvalitet zrnastih kultura, u smislu ovog pravilnika, jeste kvalitet zrnastih kultura kod kojih je:

1) procenat vlage 13% za sve zrnaste kulture, osim za kukuruz gde je procenat vlage 14% i za suncokret 9%;

2) procenat lako odvojivih primesa do 2% za sve zrnaste kulture, osim za veštački sušeni kukuruz gde je procenat lako odvojivih primesa do 6%, od čega loma najviše 4% i neorganskih primesa najviše 0,5%.

Javno skladište, na osnovu podataka iz stava 1. ovog člana utvrđuje količinu zrnastih kultura na način propisan članom 6. ovog pravilnika.

Odstupanja od standardnog kvaliteta

Ako zrnasta kultura sadrži veći procenat vlage i lako odvojivih primesa od vrednosti standardnog kvaliteta, količina zrnastih kultura umanjuje se za isti procenat za koji su utvrđeni procenti vlage i lako odvojivih primesa iznad procenata vlage i lako odvojivih primesa utvrđenih za standardni kvalitet.

Određivanje klase kvaliteta zrnastih kultura

Klase kvaliteta zrnastih kultura određuju se u zavisnosti od:

- 1) hektolitarske mase;
- 2) sadržaja neodvojivih primesa. Kategorije neodvojivih primesa koje se određuju kod pojedinih kultura su:

- (1) proklijala zrna, steničava zrna, fuzariozna zrna i pokvarena zrna kod pšenice i durum pšenice,
- (2) strana zrna (druge zrnaste kulture) i zrna suncokreta kod pivskog ječma,
- (3) defektna zrna (zrna koja su usled truleži, napada plesni, samozagrevanja ili delovanjem drugih faktora neupotrebljiva za industrijsku preradu i stočnu hranu) i nagorela zrna oštećena nepravilnim veštačkim sušenjem kod veštački sušenog kukuruza. Neodvojive primese određuju se izdvajanjem kategorija neodvojivih primesa ručno pod lupom iz dva poduzorka mase 10 g i merenjem izdvojenih primesa na tehničkoj vagi. Rezultat se iskazuje na bazi srednje vrednosti dva merenja preračunate u procentne jedinice;
- 3) sadržaja proteina kod pšenice, durum pšenice i pivskog ječma.

Klase kvaliteta pšenice

Pod pšenicom, u smislu ovog pravilnika, podrazumeva se zrnena masa pšenične vrste (*Triticum vulgare*).

Klase kvaliteta pšenice koja se skladišti u javnom skladištu jesu:

- 1) pšenica A-I klase;
2) pšenica A-II klase;
3) pšenica A-III klase.

Pšenica A I klase mora da ispunjava sledeće uslove, i to u pogledu:

1) hektolitarske mase – najmanje 76 kg/hl;

2) sadržaja neodvojivih primesa:

(1) steničavih zrna – najviše 0,5%,

(2) pokvarena i fuzariozna zrna – najviše 1,0%;

3) sadržaja proteina – najmanje 13% na suvu materiju.

Pšenica A – II klase

Član 10

Pšenica A II klase mora da ispunjava sledeće uslove, i to u pogledu:

1) hektolitarske mase – najmanje 76 kg/hl;

2) sadržaja neodvojivih primesa:

(1) steničavih zrna – najviše 1,0%,

(2) pokvarena i fuzariozna zrna – najviše 1,0%;

3) sadržaja proteina – najmanje 11,5% na suvu materiju.

Pšenica A – III klase

Član 11

Pšenica A III klase mora da ispunjava sledeće uslove, i to u pogledu:

1) hektolitarske mase – najmanje 76 kg/hl;

2) sadržaja neodvojivih primesa:

(1) steničavih zrna – najviše 2,0%,

(2) pokvarena i fuzariozna zrna – najviše 1,5%;

3) sadržaja proteina – nije uslovljeno.

Ostali uslovi u pogledu kvaliteta pšenice

Član 12

Pšenica A-I, A-II i A-III klase, mora da ispunjava i sledeće uslove, i to u pogledu:

1) sadržaja drugih žita: raži najviše 3%, ječma najviše 1%;

2) sadržaja prokljalih zrna – najviše do 4%;

3) sadržaja neorganskih primesa – najviše 0,25% (zemlja, pesak, prašina, staklo, metal, kamen).

Ako pšenica ne ispunjava uslove u pogledu kvaliteta iz čl. 9, 10. i 11. ovog pravilnika i uslove iz stava 1. ovog člana, ne može se skladištiti u javnom skladištu.

2. Durum pšenica

Klase kvaliteta durum pšenice

Član 13

Pod durum pšenicom, u smislu ovog pravilnika, podrazumeva se zrnena masa pšenične vrste (*Triticum durum*).

Klase kvaliteta durum pšenice koja se skladišti u javnom skladištu jesu:

1)	durum	pšenica	A-I	klase;
2)	durum	pšenica	A-II	klase;
3) durum pšenica A-III klase.				

Durum pšenica A – I klase

Član 14

Durum pšenica A – klase mora da ispunjava sledeće uslove, i to u pogledu:

1)	hektolitarske	mase	–	najmanje	78	kg/hl;
2) sadržaja neodvojivih primesa:						
(1)	steničavih	zrna	–	najviše	0,5%,	
(2) pokvarena i fuzariozna zrna – najviše 1,0%;						
3) sadržaja proteina – najmanje 13,5% na suvu materiju.						

Durum pšenica A – II klase

Član 15

Durum pšenica A-II klase mora da ispunjava sledeće uslove, i to u pogledu:

1)	hektolitarske	mase	–	najmanje	76	kg/hl;
2) sadržaja neodvojivih primesa:						
(1)	steničavih	zrna	–	najviše	1,0%,	
(2) pokvarena i fuzariozna zrna – najviše 1,0%;						
3) sadržaja proteina – najmanje 12,0% na suvu materiju.						

Durum pšenica A – III klase

Član 16

Durum pšenica A-III klase mora da ispunjava sledeće uslove, i to u pogledu:

1)	hektolitarske	masa	–	najmanje	76	kg/hl;
2) sadržaja neodvojivih primesa:						
(1)	steničavih	zrna	–	najviše	2,0%,	
(2) pokvarena i fuzariozna zrna – najviše 1,5%;						
3) sadržaja proteina – nije uslovljeno.						

Ostali uslovi u pogledu kvaliteta durum pšenice

Član 17

Durum pšenica A-I, A-II i A-III klase, mora da ispunjava i sledeće uslove, i to u pogledu:

- 1) sadržaja drugih žita: pšenice najviše 5%, raži najviše 3%, ječma najviše 1%;
- 2) sadržaja proklijalih zrna – najviše do 4%;
- 3) sadržaja neorganskih primesa – najviše 0,25% (zemlja, pesak, prašina, staklo, metal, kamen).

Ako durum pšenica ne ispunjava uslove u pogledu kvaliteta iz čl. 14, 15. i 16. ovog pravilnika i uslove iz stava 1. ovog člana, ne može se skladištiti u javnom skladištu.

3. Kvalitet ječma

Klase kvaliteta ječma

Član 18

Pod ječmom, u smislu ovog pravilnika, podrazumeva se zrnena masa ječma (*Hordeum vulgare*).

Klase kvaliteta pivskog ječma koji se skladišti u javnom skladištu, jesu:

- 1) pivski ječam A-I klase;
- 2) pivski ječam A-II klase.

Pivski ječam A – I klase

Član 19

Pivski ječam A-I klase mora da ispunjava sledeće uslove, i to u pogledu:

- 1) hektolitarske mase – najmanje 66 kg/hl;
- 2) sadržaja primesa i loma – najviše 2%;
- 3) sadržaja stranih zrna – najviše 0,5%;
- 4) prisustva zrna suncokreta – bez prisustva;
- 5) sadržaja proteina – najviše 11%.

Pivski ječam A – II klase

Član 20

Pivski ječam A-II klase mora da ispunjava sledeće uslove, i to u pogledu:

- 1) hektolitarske mase – najmanje 66 kg/hl;
- 2) sadržaja primesa i loma – najviše 3%;
- 3) sadržaja stranih zrna – najviše 0,5%;
- 4) prisustva zrna suncokreta – bez prisustva;
- 5) sadržaja proteina – najviše 12,5%.

Ako pivski ječam ne ispunjava uslove u pogledu kvaliteta iz člana 19. ovog pravilnika i stava 1. ovog člana, klasifikuje se kao stočni ječam.

4. Kvalitet kukuruza

Klase kvaliteta kukuruza

Član 21

Pod kukuruzom, u smislu ovog pravilnika, podrazumeva se zrnena masa kukuruza (*Zea mays*).

Klase kvaliteta kukuruza koji se skladišti u javnom skladištu, jesu:

- 1) kukuruz A klase;
- 2) kukuruz B klase.

Kukuruz A klase

Član 22

Kukuruz A klase mora da ispunjava sledeće uslove, i to u pogledu:

- 1) hektolitarske mase – najmanje 65 kg/hl;
- 2) sadržaja loma – najviše 4%;
- 3) sadržaja primesa stranog porekla – najviše 2%, od čega neorganskih primesa najviše 0,5%;
- 4) sadržaja defektnih zrna – najviše 2%;
- 5) sadržaja nagorelih zrna – najviše 1%.

Kukuruz B klase

Član 23

Kukuruz B klase mora da ispunjava sledeće uslove, i to u pogledu:

- 1) hektolitarske mase – najmanje 60 kg/hl;
- 2) sadržaja loma – najviše 8%;
- 3) sadržaja primesa stranog porekla – najviše 2,5%, od čega neorganskih primesa najviše 0,5%;
- 4) sadržaja defektnih zrna – najviše 2,5%;
- 5) sadržaja nagorelih zrna – najviše 2,0%.

Ako kukuruz ne ispunjava uslove u pogledu kvaliteta iz člana 22. ovog pravilnika i uslove iz stava 1. ovog člana, ne može se skladištiti u javnom skladištu.

5. Kvalitet soje, suncokreta i uljane repice

Član 24

Za utvrđivanje kvaliteta soje, suncokreta i uljane repice koje se skladište u javnom skladištu primenjuju se zahtevi utvrđeni sledećim standardima:

- 1) SRPS E.B4.417:1990 – za soju;
- 2) SRPS E.B4.410:1990 – za suncokret;
- 3) SRPS E.B4.419:1990 i SRPS E.B4.421:1990 – za uljanu repicu.

IV OČUVANJE KVALITETA ZRNASTIH KULTURA KOJE SE SKLADIŠTE U JAVNOM SKLADIŠTU

Član 25

U javnom skladištu obezbeđuje se očuvanje kvaliteta i higijenske ispravnosti zrnastih kultura tako što se ne mogu primati zrnaste kulture kod kojih je utvrđeno:

- 1) prisustvo glavničavih zrna ili prisustvo spora glavnice;
- 2) strani miris (na glavnicu – ribu, plesan, naftu, hemijska sredstva i drugo);
- 3) prisustvo zrna oštećenih samozagrevanjem.

Član 26

U javnom skladištu skladištenje zrnastih kultura vrši se odvojeno, po klasama kvaliteta, propisanim ovim pravilnikom.

Ako se u javnom skladištu ne može obezbediti brzo utvrđivanje sadržaja proteina, pšenica i durum pšenica skladišti se i klasifikuje kao pšenica i durum pšenica A-III klase.

Član 27

Zrnaste kulture koje se stavljaju u promet moraju biti zrele, zdrave, njima svojstvenog izgleda, mirisa i ukusa, bez znakova plesni, bez prisustva skladišnih štetočina.

V ZAVRŠNA ODREDBA

Član 28

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom glasniku Republike Srbije”.